

Tuổi hai mươi ở Pháp vào năm 89

Đề cập đến vấn đề tuổi trẻ, tình yêu, công việc, đời sống gia đình... của thanh niên Pháp trước ngưỡng cửa thế kỉ XXI, bà Nicon Môrê giáo sư, tiến sĩ Văn học của trường đại học Paris VII đã viết: Thật không dễ dàng chỉ trong vài dòng nói về thanh niên ở nước Pháp hiện nay. Dầu sao tôi cũng cố gắng trả lời hết sức khách quan và nhiều sắc thái.

Về việc làm, tất cả phụ thuộc vào trình độ học vấn của họ. Những nam nữ thanh niên rời trường phổ thông trung học ở tuổi 16 (kết thúc cấp học bắt buộc) rất khó tìm việc làm và nhiều người trong số họ thất nghiệp. Nếu họ thất nghiệp và không có thân nhân gần gũi bên cạnh thì tình trạng này thật là bi đát, bởi vì những người “không gia cư cố định” nhanh chóng trở thành kẻ ở ngoài lề xã hội, sau này rất khó tìm lại được một cuộc sống “bình thường”.

Ở Pháp cũng như ở các nơi khác, những biến động xã hội gây nên những hiện tượng nghèo đói, nạn ma túy, tội phạm, đĩ điếm... đó là những điều không mới những cần phải chế ngự tốt hơn.

Nam nữ sinh viên được ưu đãi hơn, tuy nhiên vẫn tồn tại những khác biệt lớn giữa các kĩ sư và kĩ thuật viên là những người được trọng dụng và được trả lương cao hơn so với các sinh viên ngành văn hay các ngành khoa học nhân văn khác là những người hơi khó tìm việc làm hơn. Ngành y học lâu và khó nhưng vẫn rất được chuộng cũng như các ngành về thương mại ở mọi cấp độ.

Tôi không nắm được tuổi thành hôn trung bình ở Pháp bởi vì điều đó đòi hỏi phải tra cứu những thống kê gần đây nhất. Nhưng tôi biết được rằng thanh niên trẻ có khuynh hướng ít thành hôn ngay cả khi họ yêu nhau và chung sống với nhau. Thường họ chỉ kết hôn khi quyết định có con, nhưng không phải bao giờ cũng thế. Càng ngày càng nhiều phụ nữ và nam giới trẻ tuổi chọn cách sống độc thân, điều đó không có nghĩa là họ không có đời sống yêu đương. Nhất là Paris và ở các thành phố lớn, quan hệ sinh lý ngoài hôn nhân bao gồm cả đồng tính luyến ái, không bị xem như những vụ xi-căng-đan nữa. Nỗi sợ bệnh Sida không làm thay đổi tình trạng này được mấy nổi.

Có lẽ điều mới nhất, theo cách nhìn của tôi, đó là mối quan hệ giữa nam giới và phụ nữ đang ở tuổi 20 và 30 thường bình đẳng hơn so với các thế hệ trước đó, bởi vì phụ nữ càng ngày càng học tập, nghiên cứu giống như nam giới và không chịu làm người hầu hạ đàn ông. Điều đó làm cho việc li hôn trở nên thường xuyên hơn rất nhiều so với trước đây. Sự chia tay này luôn luôn là một thời điểm khó khăn trong đời sống gia đình, nhưng người ta ngày càng bớt dần quan niệm cho rằng đó là một thảm họa. Điều đó cũng làm biến đổi chút ít cấu trúc gia đình, bởi số các cuộc tái kết hôn tăng lên dẫn đến ngày càng có nhiều các anh em, chị em cùng cha khác mẹ hoặc cùng mẹ khác cha được nuôi dạy cùng với nhau. Tình trạng đó ổn hoặc không ổn tùy trường hợp, không

có nguyên tắc chung. Đồng thời cũng cần cảnh giác với những nhận xét quá đơn giản. Không phải vì gia đình đang biến đổi mà không tồn tại gia đình nữa.

Ngược lại, người ta thấy rằng mặc dù có những biến đổi sâu sắc về tâm lý và các cách ứng xử, sự gắn bó với gia đình vẫn hết sức mạnh mẽ trong các xã hội phương Tây.

ĐÀO DUY HIỆP

(Nguồn: Bài viết của Giáo sư –Tiến sĩ Nicôn Morê (Pháp)

trong dịp sang thăm Trường Đại học Tổng hợp Quốc gia, Hà Nội (cuối năm 1989).